

Suomen Fysioterapeutit – Finlands Fysioterapeuter ry
Tiina Mäkinen, toiminnanjohtaja
Rautatieäisenkatu 6 B, 00520 Helsinki
tiina.makinen@suomenfysioterapeutit.fi

Kilpailulain noudattaminen fysioterapiapalveluiden markkinalla

Asian tausta

Kilpailu- ja kuluttajaviraston (jäljempänä "KKV" tai "virasto") tietojen mukaan Suomen Fysioterapeutit – Finlands Fysioterapeuter ry (jäljempänä "liitto") on internet-sivuillaan, webinaareissaan, yrittäneuvonnassaan ja julkaisemassaan Fysioterapia-lehdessä ottanut kantaa fysioterapian hinnoitteluun.

Tämän kirjeen tarkoituksena on muistuttaa kilpailuoikeuden soveltumisesta elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän toimintaan. Tässä kirjeessä KKV antaa liitolle tietoa kilpailulain (948/2011) sisällöstä ja kehottaa liittoa huolehtimaan, että se noudattaa kilpailulakia.¹

Kilpailulain sisältö

Kilpailulain 5 §:ssä kielletään sellaiset elinkeinonharjoittajien väliset sopimukset, elinkeinonharjoittajien yhteenliittymien päätökset sekä elinkeinonharjoittajien yhdenmukaistetut menettelytavat, joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tai joista seuraa, että kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy. Kiellettyjä ovat erityisesti sellaiset päätökset tai menettelytavat, joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja.

Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymällä tarkoitetaan esimerkiksi toimialayhdistystä, jossa tehdään yhteistyötä samalla tuotanto- tai jakeluportaalla toimivien elinkeinonharjoittajien välillä (ns. horisontaalinen yhteistyö).² Yhteenliittymässä voi olla muitakin kuin elinkeinonharjoittajajäseniä.³

Elinkeinonharjoittajien yhteenliittymän päätöksen määritelmä on laaja ja kattaa varsinaisten päätösten lisäksi esimerkiksi yhteenliittymän antaman suosituksen, jota voidaan sen oikeudellisesta luonteesta ja velvoittavuudesta riippumatta pitää todellisena ilmauksena yhteenliittymän tahdosta yhteensovittaa jäsentensä käyttäytyminen suosituksen mukaiseksi.⁴

Kilpailulain 5 §:n sanamuodosta käy ilmi, että päätös tai menettelytapa voi olla kielletty kilpailunrajoitus joko tarkoituksensa tai vaikutustensa perusteella. Tarkoitukseen perustuvalla kilpailunrajoituksella viitataan tiettyihin menettelytapoihin, jotka ilmentävät sellaista riittävää haitallisuutta kilpailulle, että niiden

¹ Valtioneuvoston asetus kilpailu- ja kuluttajavirastosta 728/2012 1 §:n 4 kohta.

² Markkinaoikeuden (MAO) päätös asiassa Leipuriliitto, MAO:121/16, kohta 28.

³ Ks. esim. asia 2005/8/EY Belgian Architects' Association, komission päätös 24.6.2004, jossa yhteenliittymän jäsenenä oli elinkeinonharjoittajien lisäksi viranhaltijoita ja palkkatyössä olevia arkkitehteja.

⁴ Ks. esim. Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätös asiassa Hiusyrittäjät, KHO 14.6.2013, dnro 277/2/10, taltio 1993, s. 16–17.

27.10.2025

vaikutusten tutkimista voidaan pitää tarpeettomana. Tällaisten menettelytapojen voidaan olettaa haittaavan kilpailua.

Toimialayhdistysten antamia hintasuosituksia on oikeuskäytännössä vakiintuneesti pidetty tällaisina tarkoitukseen perustuvana kilpailunrajoituksina. Markkinaoikeus ja korkein hallinto-oikeus ovat katsoneet tarkoitukseen perustuviksi kilpailunrajoituksiksi muun muassa hinnoittelu- ja hinnankorotuskehotuksia sisältävät liiton tiedotteet ja liiton edustajien hintakannanotot.⁵

Toimialayhdistyksen yrittäjäjäsenilleen tarjoama neuvonta, koulutus tai laskenta-apu on sallittua, kun sen tarkoitus on helpottaa esimerkiksi yrittäjän omakustannushintojen rakenteen laskemista, kunhan yrittäjät määrittävät hintansa aidosti itsenäisesti. Toimialayhdistyksen tarjoama neuvonta voi kuitenkin muodostua kilpailunvastaiseksi, jos se tosiasiaassa merkitsee esimerkiksi suositusta tietynlaisen veloituksen perimiseen tai hintojen korottamiseen, tai jos se asettaa euromääräisiä taikka suhteellisia arvoja esimerkiksi hintojen, myyntikatteen tai pääoman tuottoprosentin määräksi tai vähimmäismääräksi.

Vakavissa kilpailunrajoituksissa virasto esittää lähtökohtaisesti markkinaoikeudelle seuraamusmaksujen määräämistä menettelyyn osallistuneille elinkeinonharjoittajille tai elinkeinonharjoittajien yhteenliittymille, jollei menettelyä ole pidettävä vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä kilpailun turvaamisen kannalta muutoin perusteettomana. Seuraamusmaksu voi olla enimmillään 10 prosenttia liikevaihdosta.

Menettely

KKV teki tarkastuksen liitossa syksyllä 2024 ja lähetti lisäksi liitolle maaliskuussa 2025 kilpailulain 33 §:n mukaisen selvityspyynnön.

Sekä tarkastuksella että julkisista lähteistä kerätystä materiaalista ilmenee, että liitto on ollut huolissaan fysioterapian hintatasosta, joka on koettu liian alhaiseksi. Liiton edustajat ovat liiton järjestämissä, fysioterapiayrittäjille suunnatuissa webinaareissa, liiton nettisivuilla ja Fysioterapia-lehdessä julkaistuissa artikkeleissa sekä yrittäjäneuvonnassa ottaneet kantaa fysioterapian hinnoitteluun. Liitto on myös julkaissut jäsensivuillaan kustannuslaskurin, jossa on ollut valmiiksi syötettyinä fysioterapiayrittäjän esimerkkikustannukset ja esimerkkihinta 45 minuutin fysioterapiakäynnille. Lisäksi liiton edustajat ovat esittäneet

- suosituksia sopivasta fysioterapiayrittäjän katetasosta;
- suosituksia koti- ja etäkäyntien hinnoittelusta;
- toteutuneita hintoja koskevia kannanottoja, joissa on tuotu esiin näkemys siitä, mitkä hinnat on koettu liian alhaisiksi; ja
- kehotuksen nostaa fysioterapian hintatasoa Kelan vuonna 2022 järjestämässä vaativan lääkinnällisen kuntoutuksen kilpailutuksessa 20 prosenttia verrattuna aiempaan vuoden 2018 kilpailutukseen.

Riittävän selkeitä ja tarkkarajaisia, hintaa ja hinnoittelua koskevia kehotuksia ja laskuesimerkkejä voidaan pitää kilpailulain 5 §:n kannalta ongelmallisina

⁵ Korkeimman hallinto-oikeuden (KHO) päätökset asioissa Hiusyrittäjät (KHO 14.6.2013, dnro 277/2/10), Leipuriliitto (KHO 20.08.2019, dnro 3713/2019), Autokoulut (KHO 30.08.2021, dnro H2893/2021) ja Isännöinti (KHO 26.6.2025, dnro 1486/2025).

27.10.2025

liiton hintasuosituksina. KKV suosittaa toimintanne itsearviointia. Jokaisen elinkeinonharjoittajan on määrättävä itsenäisesti kaupallisesta toiminnastaan markkinoilla, jolloin kehotukset, joilla pyritään vaikuttamaan fysioterapia-markkinoilla toimivien elinkeinonharjoittajien käyttäytymiseen tai fysioterapia-palveluiden hintatasoon, ovat kiellettyjä.

Liitto on ilmoittanut poistaneensa internet-sivuiltaan ja muista internet-lähteistä sellaisen aineiston, jota voidaan pitää hintasuosituksena.

Jatkotoimenpiteet

KKV:n kirjeen tarkoituksena on kiinnittää huomionne kilpailuoikeuden soveltumiseen toimialayhdistyksen toiminnassa. Kirje ei sisällä viraston lopullista arviota tai kantaa menettelyn lainmukaisuudesta. KKV kuitenkin katsoo alustavasti, että edellä kuvattua menettelyä, jossa liiton edustajat ovat ottaneet kantaa fysioterapian hinnoitteluun, voidaan pitää kilpailulain 5 §:n kannalta ongelmallisena.

KKV kehottaa teitä tekemään kilpailuoikeudellisen itsearvioinnin liiton yritysjäsenten neuvontaa koskevista käytännöistä ja varmistamaan, että liitto noudattaa kilpailulakia.

Virasto poistaa asian käsittelystä. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että teidän tai muiden asiaan kytkeytyvien elinkeinonharjoittajien liiketoiminnassa käyttämien menettelyjen tarkoituksena tai seurauksena kilpailu merkittävästi estyy, rajoittuu tai vääristyy, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

KKV pyytää teitä toimittamaan osoitteeseen kilpailuvalvonta@kkv.fi viimeistään 4.11.2025 kuittauksen siitä, että olette vastaanottanut tämän kirjeen.

Lisätietoja

Kilpailulain sisällöstä lisätietoja saa KKV:n verkkosivuilta. Toimialayhdistyksille tarkoitettu ohje kilpailulainsäädännön noudattamisesta löytyy osoitteesta <https://www.kkv.fi/kilpailuasiat/toimialayhdistykset/>.

Lisätietoja tämän kirjeen sisällöstä antavat erityisasiantuntija Miira Kuhlberg (puh. 029 505 3322, 31.10.2025 saakka) sekä tutkimuspäällikkö Max Jansson (puh. 029 505 3688). Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Juuli Broms
Johtaja

Miira Kuhlberg
Erityisasiantuntija